

Preventie van levendige herinneringen

Gepubliceerd: 15-06-2010 Laatste bijgewerkt: 15-05-2024

Het vergelijken van het effect van het spelen van Tetris vs. controle (uitsluitend metingen) wat betreft de afname van frequentie, levendigheid en emotionele intensiteit van intrusies bij soldaten die zijn blootgesteld aan bedreigende gebeurtenissen...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Angststoornissen en -symptomen
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON34053

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Levendige herinneringen

Aandoening

- Angststoornissen en -symptomen

Synoniemen aandoening

intrusies; levendige herinneringen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Utrecht

Overige ondersteuning: VIDI Vernieuwingsimpuls van prof.dr. Iris Engelhard

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Geheugen, Ingrijpende gebeurtenissen, Posttraumatische stress stoornis (PTSS), Vroege interventies

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

We verwachten met de Tetris-interventie in vergelijking met de controlegroep een medium effect ($d=.5$) te behalen ten aanzien van de frequentie van intrusies 1 week na de bedreigende gebeurtenis.

Secundaire uitkomstmaten

De levendigheid en de emotionaliteit van intrusies zullen worden gemeten direct voor de interventie, direct na de interventie, 1 week na de bedreigende gebeurtenis en 6 weken na uitzending. Het niveau van PTSS-klachten zal 1 week na de bedreigende gebeurtenis en 6 weken na uitzending worden gemeten door middel van een vragenlijst. Zes weken na de uitzending zal de ernst van PTSS-symptomen worden vastgesteld met behulp van een gestructureerd klinisch interview.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Na een traumatische ervaring kunnen mensen posttraumatische stress stoornis (PTSS) ontwikkelen, dat bestaat uit herbelevingen van de gebeurtenis (intrusieve herinneringen), vermijding van trauma-gerelateerde herinneringen, en verhoogde prikkelbaarheid. Er zijn geen effectieve vroege interventies die het ontstaan van intrusieve herinneringen en andere PTSS-symptomen kunnen voorkomen. Laboratorium studies hebben aangetoond dat negatieve autobiografische herinneringen minder levendig en emotioneel worden wanneer de herinnering wordt opgehaald en tegelijkertijd een (duale) taak wordt uitgevoerd die het werkgeheugen belast. Verondersteld wordt dat de gunstige effecten optreden omdat de twee taken (de herinnering in gedachten houden en de werkgeheugen-taak) met elkaar concurreren om beperkte capaciteit van het werkgeheugen. Hierdoor is er minder capaciteit beschikbaar voor de herinnering, die vervaagd en waardoor het oorspronkelijke geheugenspoor verzwakt. Deze resultaten hebben wellicht belangrijke implicaties voor de secundaire preventie

van PTSS symptomen. Binnen enkele uren en mogelijk een dag na een bedreigende gebeurtenis is de herinnering aan deze gebeurtenis nog flexibel. In een recente analoge studie lieten Holmes et al (2009) gezonde proefpersonen een extreem aversieve film zien. De helft van de deelnemers werd gevraagd de herinnering aan de film op te halen en tegelijkertijd het computerspel "Tetris" te spelen, dat het werkgeheugen belast. De andere helft deed geen duale belastende taak. In overeenstemming met de hypothese rapporteerden de deelnemers in de Tetris groep significant minder intrusies over de film dan de deelnemers die geen Tetris hadden gespeeld. Deze resultaten zijn een aantal malen gerepliceerd. In de huidige studie zullen we nagaan in hoeverre intrusieve herinneringen aan bedreigende gebeurtenissen kunnen worden voorkomen bij militairen die worden uitgezonden naar Afghanistan door een vroege Tetris-interventie. We verwachten dat door de Tetris-interventie de frequentie, levendigheid en emotionele intensiteit van intrusies zullen afnemen.

Doel van het onderzoek

Het vergelijken van het effect van het spelen van Tetris vs. controle (uitsluitend metingen) wat betreft de afname van frequentie, levendigheid en emotionele intensiteit van intrusies bij soldaten die zijn blootgesteld aan bedreigende gebeurtenissen tijdens uitzending in Afghanistan.

Onderzoeksopzet

Gerandomiseerde gecontroleerde effectstudie

Onderzoeksproduct en/of interventie

De deelnemers zullen door loting worden toegewezen aan twee condities: (1) Tetris (N=51) en (2) Controle (uitsluitend metingen; N=51). De Tetris groep zal gedurende 12 minuten herhaaldelijk worden gevraagd de gebeurtenis in gedachten te nemen, en tegelijkertijd het Tetris te spelen op een computer. Bij de controle groep zullen na de voormeting gevraagd worden na 10 minuten terug te keren om de post-interventie nameting te doen. Beide groepen zal de door de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg gebruikelijke zorg worden aangeboden.

Inschatting van belasting en risico

De belasting van de deelnemers bestaat uit het invullen van vragenlijsten (15 minuten) en het bijwonen van de interventie sessie (12 minuten) binnen 24 uur na het meemaken van een bedreigende gebeurtenis. Bovendien zullen deelnemers uitgenodigd worden voor nametingen direct na de interventie (10 minuten), 1 week na de bedreigende gebeurtenis (30 minuten) en 6 weken na uitzending (45 minuten). Er zijn geen risico's aan het onderzoek verbonden en de belasting van deelnemers is minimaal.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
3508 TC Utrecht
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
3508 TC Utrecht
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

1) blootstelling aan een potentieel traumatische ervaring die overeenkomst met het stressor A1 criterium van de diagnostische criteria voor PTSS van de DSM IV (nl. de ervaring bracht een feitelijke of dreigende dood met zich mee of vormde een bedreiging voor de fysieke integriteit van betrokkene of anderen; en 2) deze gebeurtenis vond maximaal 24 uur eerder plaats

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

1) niet volledig bij bewustzijn; 2) lichamelijk niet in staat de interventie te volgen; 3) suicide-gedachten of plannen; 4) voldoen aan de criteria van een van de volgende DSM IV-stoornissen: psychotische stoornissen, depressie met psychotische kenmerken of posttraumatische stress stoornis.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Enkelblind

Doel: Preventie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	15-07-2010
Aantal proefpersonen:	102
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	15-06-2010
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC academisch ziekenhuis Maastricht/Universiteit Maastricht, METC azM/UM (Maastricht)
Goedgekeurd WMO	
Datum:	16-07-2010
Soort:	Amendement

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

ID: 22994

Bron: Nationaal Trial Register

Titel:

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL32189.068.10
Ander register	trial is aangemeld, nog geen nummer toegekend
OMON	NL-OMON22994

Resultaten

Einddatum onderzoek: 31-12-2011

Totaal aantal deelnemers: 4

Samenvatting resultaten

Trial ended prematurely